

KOLOZSI LÁSZLÓ

A Bényi ikrek

Három éve laktam már B-ben, de még nem találkoztam a Bényi ikrekkel, holott hetente legalább egyszer hallottam felőlük. A Bényi ikrek nem testvérek voltak, csak barátok, de ez az öt éves koruktól tartó kapcsolat olyan szoros lett, hogy minden túlzás nélkül állítható, nem tudtak egymás nélkül élni. Egyidősek voltak, Péter pár hónappal volt csak fiatalabb, a magasabb és erősebbnek látszó Tihamérnál. Egyiküket se Bényinek hívták, hogy honnan jött ez a ragadványnév, azt még nagyanyám sem tudta. Soha nem lakott Bényi nevű család B-ben, mondta nagyanyám, aki félt a komorabb, vastagszemöldökű Pétertől. Nem teljesen alaptalanul gondolta ugyanis azt, hogy Péter belelát a gondolataiba. Tihamér, egy általános iskolai tornaórán, megnémult, és azóta legfeljebb csak gesztikulált, mindent Péter mondott el helyette, és ez nem volt másképpen lehetséges, csak úgy, hogy Péter hallotta Tihamér ki nem mondott mondatait: nem Tihamér szájáról olvasta le a szavakat, ez kétségtelen. Ha annak a mamlasznak is olvassa a gondolatait, akkor mért ne olvashatná az enyémeiket is, mondta nagyanyám, én fiam, nem szívesen találkozok velük, mert mindig attól tartok, hogy valami trágárságot találok gondolni, és megszegyenülök előttük. Szerintem az a nagyobbik mamlasz is úgy ismer bennünket, mint senki más itt a faluban. Nagyanyám ha tudomásul is vette, hogy B-t már várossá nyilvánították, gyakran emlegette B-t faluként.

Már együtt voltam Ágival, a céllövöldében dolgozó roma lánnyal, tehát úgy szeptember derekán, a nagyboltban találkoztam először a Bényi ikrekkel. A hentespultnál álltak; húsz deka marha párizsit szeretne, mondta Péter. Péter göndör fekete haja már őszült a halántékánál. Mindkettőjükön piros baseball sapka volt. És bombázós dzseki. A hentes fiú fehér köpenyébe törölte a kezét, és kivett egy rúd párizsit. Azt mondja, mondta Péter, hogy az nem a marha párizsi. Az egész csak trükk, gondoltam, mivel jól ismerik már egymás szokásait, ízlését, kívánságait, Péter eljátssza csak, hogy Tihamér gondolatait tolmácsolja, én is láttam, hogy a hentes nem a marhapárizsit vette el. A hentes szeletelt. Péter elsétált a tejtermékekig. Levett egy dobozos tejet, miközben Tihamér felvágottját a fiú zsrírpapírba csomagolta. Tihamér, karján a bevásárlókosárral beérte a barátját. Kivette a felvágottat, és megmutatta Péternek. Péter visszament a henteshez, és azt mondta, a barátom panaszkodik, azt mondja ez egyáltalán nincs húsz deka. Na ide figyeljete, mondta a hentesfiú – nem nézett ki tizennyolcnál többnek – ne szórakozzatok velem, több mint húsz deka az, nem hogy kevesebb. Lemérte. Nem volt húsz deka.

Biztos mindig kevesebbet ad, gondoltam, nem mintha nem szerettem volna azt gondolni, hogy létezik ilyesfajta mély barátság és egyetértés, de talán azért, mert átjárt a nagyanyáméhoz hasonló félelem, szkeptikus voltam. Ha valóban belelátanak a gondolataimba, gondoltam, akkor rosszabb embernek tartanak, mint én magamat. Aznap valószínűleg minden gondolatom Ági körül járt, és bár elhitettem magammal, hogy a kapcsolatom Ágival igazi és komoly kapcsolat, valójában tudtam, hogy amit iránta érzek csak vágy, igaz olyan erős vágy, hogy mindenféle képesség nélkül is ki lehet olvasni belőlem. Vettem két deci barackpálinkát anyukámnak, kenyeret, szalámit, és ecetet a lencsefőzelékhez. A Bényi ikrek mögött álltam a sorban. Péter hátrafordult, rám nézett, és mintha nem tudta volna eldönteni, ismer e vagy sem. Bólintott egy köszönésnek is betudható. Másnap, amikor Ágihoz bicikliztem ki, az ér parti liget felől a híd felé futott kényszeredetten nevetve egy tíz éves forma fiú, megismertem, volt osztálytársam, a legkisebb Kulander lány kisfia volt. Mi van, mondtam. Összeverekedtek a Bényi ikrek, mondta. Ez gyakran megesett. Nagyanyám legalább tíz hasonló esetről mesélt. Általában játékosan civódtak, de olykor keményen összetűztek, ilyenkor görnyedten álltak egymással szembe, fogást keresve a másikon, majd üvöltve hemperegtek a földön, legalábbis, ahogy nagyanyám elbeszéléséből tudom. Megpillantottam a ligetben, a hársak alatt, a Bényi ikreket. Tihamér az orrát törölgette a kézfejjével. Odamentem hozzájuk. Segítsek, kérdeztem. Azt mondja, nem kell segíteni, mondta Péter. Bocsánat, mondtam. Elővettem egy papír zsebkendőt a farmerem zsebéből, odaadtam Tihamérnak. Menjél már innen, mondta Péter, és enyhén meglökött a vállamnál. Mi van, ha Tihamér nem is kedveli már Pétert gondoltam, ha terhére van Péter, csak nem tudja értésére adni, mi van, ha azt érzi, hogy tulajdonképpen rabja lett Péternek, kiszolgáltatottságként éli meg ezt a látszatra ideális barátságot, talán még soha senki más nem adott neki semmit Péteren (és persze a szülein) kívül. Péter szikrázó dühe, mert rettenetesen dühös volt rám, amiért odaadtam a zsebkendőt Tihamérnak, mindenesetre nem csak furcsának, hanem árulkodónak is tűnt. Tihamér csüggedten, lehorgasztott fejjel állt egy fának támaszkodva. Nem mondja, hogy a kurva anyád?, kérdeztem. Na takarodjál innen, mondta Péter, de sürgősen. Mivel mindketten erősebbek voltak nálam, jobbnak láttam elkerekezni onnan.

Alighanem te voltál az utóbbi időben az egyetlen, aki beszélt velük, mondta nagyanyám a vacsoránál. Kanalaztuk a lencsefőzelék maradékát, és én arra gondoltam, hogy Tihamér tulajdonképpen a legmagányosabb ember B-ben. Csináltam egy kisfröccsöt a konyhában, nekem is csinálj egyet, mondta a nagyanyám; levette a szemüvegét és hatalmas abroszkendőjével megtörölte a szemét. Hova járkálsz délutánonként, kérdezte, valamelyik nap keresett a Bálint, azt hittem vele vagy. Semmi különös, mondtam. Megcsinálod este, kisfiam, a rádiót? Nem szerettem, ha a nagymamám kisfiának becézett. A szóda ki-

fogyott, hörögve jött a szifonból a maradék, megdöntöttem egy kicsit a szifont, de az sem segített. Elmegyek patronért, mondtam.

Kibicikliztem Ágihoz.

Ági a lakókocsi mellett ült, egy sámlin, tányérral az ölében. Töpörtőt sózott, és hagymát. Elégurultam, nem fékeztem, csak lepattantam a bicikliről; vagány, mondta Ági. Bezárta a céllövöldét. A lakókocsiban rendtelenség volt – szanaszét dobált női holmik, bugyik is, váll-lap nélküli tiszti egyenruha, egy alföldi tájkép, lampionok, kínai vázák – Ági azt mondta, megmutatom, mivel edzek. A sarokban állt egy fatuskó, korábban már gondolkoztam, vajon mire kell neki; Ági felemelte a tuskót és két kézzel fogva le-föl mozgatta: így gyúrok bicepszre meg mellre, mondta. Odaadta a tuskót, huh, mondtam, van vagy tíz kiló. Tizenkettő. Letettem a tuskót, Ági odabújt hozzám. Szerinted milyennek lát bennünket az isten, mondta. Ági gyakran feltett ehhez hasonló kérdéseket. Sokkal rosszabbnak, mint amilyennek, mi látjuk magunkat, mondtam. Még a legnaivabb kérdésére is mindig feleltem. A hajának enyhe füst szaga volt. Nem jövök többet, mondtam, Ági még szorosabban ölelt, Mukim, mondta, Mukinak becézett. Olyan szorosán ölelt, hogy szinte alig kaptam levegőt, kiszorította belőlem a kétségeimet, kiszorította belőlem a fővárosi éveimet, és előtörtek belőlem olyan emlékek, amikről korábban tudomást sem vettem, nagyon régi emlékeim, eszembe jutott, hogy milyen jó volt nyaranta Bálinttal fekdüni az ér partján, eszembe jutott, a nagyanyám, ahogy söpröget az udvaron, miközben én köpködöm a tyúkokat, eszembe jutott az öreg Kulander, ahogy a kerítésnek támaszkodva beszél nagyanyámnak, és kihívja beszélgetni, eszembe jutott, hogy milyen hangos volt az ér, mielőtt kitisztították, a békák kuruttyolásától, eszembe jutott az ég színe azon a nyári napon, amelyiken az unokatestvéreimmel átszöktünk a zöldhatáron, és rámásztunk egy kazal tetejére, eszembe jutott, milyen hangja volt a hátamon az iskolatáskában zörgő tanszereknek, és mintha semmi sem történt volna velem tíz éves korom óta, olyan boldogan szívtam be, amikor Ági elengedett, a b-i levegőt. Nem megyek el, ha nem akarod, mondtam, csak nem tudom van-e értelme folytatni. Ha így gondolod, akkor nincs értelme, mondta Ági. Azt hittem, hogy a kis férjem lesz. Nem azt akartam mondani, mégis azt mondtam, eszem ágában sem volt, hogy feleségül vegyelek.

Ági újra ugyanolyan erősen megölelt. Egyedül az ujjai nem voltak szépek, kicsi, tömzsi ujjai voltak, éreztem hogyan kapaszkodnak a hátamba, és évek múlva is, ha a szerelemre gondoltam mindig az ujjait éreztem a hátamon, és hallottam sírás ellen használt sóhajtását. Kint ugattak a kutyák, kihallottam a többi kutya közül Sápadtat, a kuvaszt. Jönnek haza, mondtam.

Ági szülei Barkasszal járták – úgymond – régiségekért (számomra hasznavehetetlen kacatokért) a környező településeket, általában magukkal vitték a kutyát is. A Barkas hátsó ajtaját már régóta egy deszka helyettesítette, ezért Sápadt, ha közeledtek az otthonukhoz, kiugrott a kocsiból és nagy csaholással

előre futott; könnyedén megelőzte a járművet, mivel annak a végsebessége nem érte el a harmincat sem. Szedelőzködtem, nem szívesen találkoztam Ági szüleivel, akik bizalmatlanok voltak, és nem egyszer távozásra kényszerítettek azzal, hogy egészen közlelől fürkészték az arcomat. Eljössz még hozzám, kérdezte Ági. Nem tudom, mondtam.

Felültem a biciklire. Merre jártál ma?, kérdeztem. Miért? Füstszagú volt a had. Kinn voltam délután a határban, égették a tarlót. Már tilos a tarlóégetés, mondtam. Pedig égették, mondta.

Azon a héten harmadszor is találkoztam a Bényi ikrekkel. Szombaton a Topogóban ittam, az udvaron, néztem a kuglizókat; Feri bácsi, szájában dekel, hunyorogva vizslatta az állva maradt négy bábút. A falnak támaszkodva álltam, kezemben egy üveg sörrel, amikor kijöttek az udvarra a Bényi ikrek. Ritkán fordultam meg abban a kocsmában, nem is nagyon ismertem senkit, igaz nem is hiányzott, hogy odajöjjen valaki. A Bényi ikrek velem szemben a kerítés tövében telepedtek le. Feri bácsi elengedte a golyóbist, ami suhogva szállt el a fabábúk felett, majd visszakanyarodva ledöntötte mindegyiket. Nagy üdvrivalgással fogadták Feri bácsi lökését. Nézd már az öreget, mondta mellettem egy férfi, akit csak látásból ismertem, és annyit tudtam róla, hogy magyar nótákat szokott énekelni, és egyszer szerepelt a rádióban is. A nevére nem emlékeztem.

Tihamér leguggolt. Péter, a kezében felespohárral, odajött hozzám. Csodálkozva néztem rá, amikor mellém lépett, őszintén szólva kicsit meg is ijedtem tőle; a szemöldöke össze-vissza állt, enyhén kancsal, zöld szemébe néztem. Biccentettem felé.

Ne haragudj a múltkoriért, pajtás, mondta. Nem haragszom, feleltem. Elég heves vérmérsékletűek vagyunk, aztán előfordul, hogy néha össze találunk szólalkozni. Nem mondtam semmit, pár másodpercig szótlánul álltunk. Hibáztál, mondta. Én?, kérdeztem elképedve. Igen, mondta, majd gondolkodj el azon, amit mondtam, fűzte még hozzá, *hibáztál*. A Tihamér is ezt gondolja, mondta. Még kell egy kis idő, hogy belásd.

Mire gondolsz?, kérdeztem. Csak egy zsebkendőt adtam oda.

Nem arra, pajtás, ne hülyéskedj már, mondta. Bizonytalanul állt előttem, a szemébe néztem, azt láttam a szemében, hogy most okosnak hiszi magát. Benn a kocsmában hárman-négyen hangosan nevettek.

És egyáltalán nem kell sajnálni a Tihamért, érted?, mondta. Gondolkodjál el azon, amit most mondtam.

Szürkületben kibicikliztem a határba. Néztem a perzselt földet, és mélyeket lélegeztem. Letámasztottam a biciklit, és vártam. Egy denevér szállt el felettem, alig egy méternyire a fejemtől. Azon gondolkoztam, hogy Péter vajon mire is gondolhatott. Nem tudtam volna hirtelen semmi olyat mondani, ami-ben ne hibáztam volna.